

Šeštasis Lituanistinio ugdymo forumas: nuo švietimo politikos gairių iki daugiakultūros vaiko tapatybės

2026 m. kovo 20 d. Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje ir nuotoliniu būdu vyks jau tradicija tapęs [Lituanistinio ugdymo forumas](#), bendrai diskusijai kviečiantis užsienio lituanistinių ir Lietuvos mokyklų mokytojus. Renginys vyks gyvai Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje ir nuotoliniu būdu.

Pirmoje renginio dalyje bus kalbama apie politines ir akademines lituanistinio švietimo gaires. Antroje dalyje bus diskutuojama, kaip suprasti vaiką, ypač paauglį, kurio tapatybę formuoja kelios skirtingos kultūrinės aplinkos. Bus keliami klausimai, kaip atpažinti ir atliepti mokinių psichologinius poreikius, kaip reaguoti į jų lietuviškosios tapatybės pokyčius.

Šis, jau šeštus metus iš eilės rengiamas Lituanistinio ugdymo forumas atspindi nuoseklaus bendro darbo rezultatus, apjungiančius valstybės institucijų, lituanistinių mokyklų, diasporos organizacijų bei akademinės bendruomenės pastangas.

„Lituanistinio ugdymo iššūkiai, anksčiau buvę daugiausia pačių lituanistinių mokyklų rūpesčiu, nuo 2021 metų bendromis akademikų, politikų ir lituanistinio švietimo praktikų pastangomis tapo tiek valstybės, tiek mūsų visų bendru rūpesčiu. Pastaraisiais metais lituanistinės neformaliojo ugdymo mokyklos sulaukė išskirtinio dėmesio, kuris reikšmingai prisidėjo prie tvaraus proveržio

lituanistinio švietimo srityje. Vytauto Didžiojo universitetas, jau daugiau nei tris dešimtmečius esantis pasaulio lietuvių universitetu, didžiuojasi būdamas šio proveržio dalimi, galėdamas prisidėti prie jo savo tyrimais, mokslinėmis išvalgomis bei studijomis“, – mintimis dalijasi Vytauto Didžiojo universiteto rektorė profesorė Ineta Dabašinskienė.

VDU rektorė prof. dr. Ineta Dabašinskienė

Nuo mokyklų prie mokinių pažinimo

2021 m. įvykusiame pirmajame Lituanistinio ugdymo forume buvo keliamas klausimas – ar pažįstame lituanistines mokyklas? Tai leido atkreipti visuomenės dėmesį į lituanistinių mokyklų išgyvenimo iššūkius, inicijuoti paramą lituanistiniam švietimui įstatyminiame lygmenyje ir galiausiai užtikrinti sistemingą lituanistinių mokyklų finansavimą iš LR biudžeto.

„Rengiant ir priimant lituanistinių mokyklų finansavimą ir mokinių testavimą reglamentuojantį įstatymą, pirminis tikslas buvo padėti atvesti mokinių į lituanistinę mokyklą ir motyvuoti joje pasilikti. Tai gyvybiškai svarbu mūsų valstybei. Lietuviškai kalbantis ir save tapatinantis su Lietuva vaikas kuria mūsų

valstybės ateitį ir išlieka pilietiškas visą gyvenimą. Todėl mokinio pažinimas padės išlaikyti jį mokykloje ne tik iki paauglystės, bet iki pilnametystės, ugdys bendruomeniškumą ir sudarys terpę dalyvauti Lietuvos pilietiniame gyvenime“, – teigia Seimo narė Dalia Asanavičiūtė-Gružauskienė.

Seimo narė Dalia Asanavičiūtė-Gružauskienė

Šiais metais organizatoriai kviečia atsigręžti į lituanistines mokyklas lankančių vaikų poreikius. Klausimas „Ar pažįstame savo mokinius?“ aktualus tiek užsienio lituanistinėms, tiek Lietuvos mokykloms, tad forumas siekia aprėpti visus „mūsų mokinius“ su visais jų patiriamais psichologiniais, kalbiniais ir tapatybės iššūkiais.

Lituanistinių mokyklų asociacijos vadovė Donata Simonaitienė

„Mūsų mokiniai yra skirtingose kultūrose. Lietuvio mokinio, esančio Lietuvoje, pažinimas yra vienoks, o lietuvių mokinio, esančio skirtingose pasaulio šalyse, yra kitoks, bet tikriausiai tais pačiais būdais ieškome rasto į vaiką“, – mintimis dalijasi Lituanistinių mokyklų asociacijos vadovė Donata Simonaitienė.

LR švietimo, mokslo ir sporto viceministras Jonas Petkevičius

„Džiaugiuosi, kad šiemet susirinksime kalbėtis apie svarbiausią mūsų tikslinę grupę – mūsų mokinius ir jų pasaulius. Tikiu, kad ši diskusija padės giliau pažvelgti į jų patirtis, tapatybę ir lūkesčius, kad galėtume kurti mokyklą, kurioje kiekvienas vaikas yra svarbus ir išgirstas. Švietimo politika šiandien nebegali apsiriboti vien ugdymo turiniu ar pasiekimų rodikliais. Turime matyti vaiką platesniame – kalbinės, kultūrinės ir tapatybės raidos – kontekste, nes būtent tai lemia jo savijautą, įsitraukimą ir ryšį su valstybe“, – antrina švietimo, mokslo ir sporto viceministras Jonas Petkevičius.

Kvietimas atsigręžti į paauglius

Lituanistinio švietimo iššūkiu ir toliau lieka vaikų skaičiaus didinimas mokyklose, tačiau svarbu, kad vaikai ne tik ateitų į mokyklas, bet jose ir liktų.

„Labai svarbu suprasti, kaip įtraukti mokinius į mokymo proceso organizavimą, kaip šį procesą padaryti jiems aktualų ir įdomų. Tai ypač aktualu mokykloms, turinčioms paauglių. Tik daugumoje lituanistinių mokyklų paaugliai yra išskirtinis fenomenas – daugiau išimtis, tad mokyklos nepajėgia suformuoti atskirų paauglių

klasių, nes orientuojasi į pradinukus. Tada paaugliai tampa savanoriais, padėjėjais, arba mokosi kartu su pradinukais, o tai sudaro didelį atotrūkį“, – pasakoja PLB Švietimo komisijos pirmininkė Alvija Černiauskaitė.

PLB Švietimo komisijos pirmininkė Alvija Černiauskaitė

„Kai mokykloje yra 2-3 paaugliai, mokykla nusprendžia, kad atskiro mokytojo turėti neapsimoka arba tiesiog nėra galimybių, padaro juos asistentais, tada šie vaikai taip ir sako: „Mes būname mažiukams auklėmis“. Tai iš tikrųjų yra didžiulė mūsų mokyklų problema. 70 proc. mokyklų vyresnieji vaikai tampa mokytojų asistentais, tačiau jie ne to nori, todėl mes juos ir prarandame“, – antrina Donata Simonaitienė.

Svarbu psichologija ir tapatybės pokyčiai

Anksčiau vykusiuose Lituaništinio ugdymo forumuose buvo akcentuojama pagalba mokytojui, mokymosi turinio formavimas, jo prieinamumas. Šių metų renginyje, nenuneigiant mokymo turinio paruošimo svarbos, bus kalbama, kaip gyvybiškai

svarbu ir netgi privaloma mokytojui pažinti savo mokinius.

„Lituanistiniame ugdyme ypač svarbu gerai pažinti mokinius, jų tapatybės virsmus ir iššūkius augant daugiakalbėje, daugiakultūroje aplinkoje. Toks pažinimas leidžia kryptingai stiprinti lituanistines mokyklas, pritraukti ir išlaikyti mokinius, kartu nuosekliai kuriant valstybės ilgalaikį ir gyvą ryšį su diaspora bei palengvinant vaikų grįžimą ir integraciją Lietuvoje,“ – teigia užsienio reikalų viceministras Taurimas Valys, atkreipdamas dėmesį, kad šis forumas simboliškai vyks Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje, kurios įkūrėjai puoselėjo lietuviybę ir ugdė jaunimą tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje.

LR užsienio reikalų viceministras Taurimas Valys

Psichologinis mokinių pažinimo aspektas lituanistiniame švietime taip pat labai svarbus. „Dėl šios priežasties, pačių vaikų prašymu, mes net pakeitėme mokyklos pavadinimą. Kai šešiolikmečio paklausia, „Ką tu lankai?“, atsakyti – „Obelėlę“ jiems jau nesinori, tad ikimokyklinukai ir priešmokyklinukai liko „Obelėlės“ dalimi, o mokyklinio amžiaus vaikai nuo šiol eina į „Lithuanian Academy“, – pasakoja lituanistinės mokyklos „Obelėlė“ įkūrėja Alvija Černiauskaitė.

Tai glaudžiai siejasi ir su vaikų, ypač paauglių, tapatybės virsmiais, tad kartu su

lituanistinių mokyklų mokytojais, moksleiviais bei daugiakalbių šeimų atstovais bus aptariama ir tapatybės pokyčių svarba mokant ir mokantis lietuvių kalbos.

VDU Lituanistikos ir tarptautinių programų centro vadovė Vilma Leonavičienė

„Kalbant apie mokinių pažinimą, kas yra aktualu tiek užsienio lituanistinėms, tiek Lietuvos mokykloms – tai tapatybės klausimai. Ypač kai kalbame apie paauglius, kurie gyvena užsienio šalyje arba yra iš jos sugrįžę, yra daugiakalbiai. Jie turi savo nuomonę ir šiuos tapatybės klausimus kelia“, – tvirtina VDU Lituanistikos ir tarptautinių programų centro vadovė Vilma Leonavičienė.

Forumą organizuoja Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Vytauto Didžiojo universitetas, LR ambasada Čekijoje, Pasaulio lietuvių bendruomenės švietimo komisija, Lituanistinių mokyklų asociacija, Seimo narė Dalia Asanavičiūtė-Gružauskienė.

Forumą globoja Pirmoji ponja Diana Nausėdienė.

[Plačiau apie renginį ir registraciją](#)